

Bölüm 11

SOSYAL HİZMET BAKIŞ AÇISIYLA BİREYSEL PSİKOLOJİ

Yazgan ÖZDEMİR¹
Anjelika Hüseyinzade ŞİMŞEK²

GİRİŞ

Sosyal hizmet insanların iyilik hallerini geliştirip ve onları refah düzeyine ulaştırmaya çalışırken kendi bilimsel bilgisinin yanında sosyoloji, psikoloji, çocuk gelişimi vb. birçok bilimin bilgisinden yararlanır. Sosyal hizmetin bilimsel bilgisinden yararlandığı bilimler arasında psikoloji bilimi ayrı bir yere sahiptir. Psikoloji, sosyal hizmetin hem tarihsel süreçte hem de günümüzde en çok bilgi alışverişi yaptığı bilimdir. Psikoloji ve sosyal hizmet arasındaki ilişki sadece bilimsel düzeyde değil aynı zamanda uygulama düzeyindedir. İki meslek grubu arasındaki bilimsel ve mesleki ilişki 1920’lerdeki sosyal hizmet ve psikanaliz arasındaki ilişkiye dayanmaktadır. Sosyal hizmet ve psikanaliz arasındaki ilişki genellikle psikanalitik yaklaşımın sosyal çalışanlara nasıl etkilediği üzerinden ele alınmıştır. Psikanaliz, sosyal hizmet uzmanlarına, danışanlarına yardımcı olurken, mevcut yöntemlerden farklı yöntemler oluşturmalarına ve danışanların kişilikleri ve kişilik problemleri ile ilgili konularda yeni yaklaşımlar edinmelerine olanak sağladı (Goldstein, 2009).

Psikanaliz ve sosyal hizmetin arasındaki ilişkinin başlangıcında 1920’li yıllarda Sigmund Freud’un Psikoseksüel Kuramının sosyal hizmet üzerine etkisi çok yoğun bir şekilde görülse de daha sonraki dönemlerde kuramın bireyin sosyal yönünü hiç vurgulamıyor olmasından dolayı terk edildi. Freud dışında Erik Erikson da Psikososyal Gelişim Kuramı ile sosyal hizmet üzerinde izler bırakan psikanalitik kuramcılardan biri olmuştur. Erikson “Eğer her şey çocukluk dönemiyle açıklanırsa, o zaman her şey bir başkasının kusuru olarak değerlendirilir ve insanın kendi sorumluluğunu üstlenme gücüne duyulan güven azımsanmış olur” diyerek bireyin sosyal yönüne de vurgu yapmaktadır (Erikson,1959).

¹ ÇAĞ Üniversitesi Psikoloji Yüksek Lisans Öğrencisi yzgn13@gmail.com

² (sorumlu yazar) Öğr. Gör., ÇAĞ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü. anjelikasimsek@cag.edu.tr ORCID: 0000-0003-4297-1780

KAYNAKÇA

- Adler, A. (1999). Cinsiyetler Arası İşbirliği, (Çeviren: Seçkin Selvi), Payel Yayınları.
- Adler, A. (2002a). Psikolojik aktivite: üstünlük duygusu ve toplumsal ilgi (Çeviren: Belkis Çorakçı), Say Yayınları, İstanbul.
- Adler, A. (2002b). İnsanı Tanıma Sanatı (Çeviren: Kamuran Şipal), Say Yayınları, İstanbul.
- Adler, A. (2003). Yaşama sanatı (Çeviren: Kamuran Şipal), Say Yayınları, İstanbul.
- Adler, A. (2015). Bireysel Psikoloji (Çeviren: Ali Kılıçoğlu), Say Yayınları, İstanbul.
- Adler, A. (2016a). Yaşamanın anlam ve amacı, (Çeviren: Kamuran Şipal), Say Yayınları, İstanbul.
- Adler, A. (2016b). Çocuk Eęitimi, (Çeviren: Kamuran Şipal), Say Yayınları, İstanbul.
- Adler, A. (2017). Sorunlu Okul Çocuęu, (Çeviren: Kamuran Şipal), Say Yayınları, İstanbul.
- Adler, A. (2019). Güç Eęitilebilir Çocuklar, (Çeviren: Kamuran Şipal), Say Yayınları, İstanbul.
- Akdoęan, R. (2012). Adleryen yaklaşıma dayalı grupla psikolojik danışmanın üniversite öğrencilerinin yetersizlik duygusu ve psikolojik belirti düzeylerine etkisi. Yayınlanmamış doktora tezi. Anadolu Üniversitesi Eęitim Bilimleri Enstitüsü.
- Amnesty International (2014). International death penalty: The World moves towards abolition. 18.07.2019 tarihinde <https://www.amnestyusa.org/issues/death-penalty/international-death-penalty/> eriřilmiřtir.
- Ansbacher, H. L., Ansbacher, R. R. (Edt.) (1956) The Individual Psychology of Alfred Adler. Oxford, İngiltere: Basic Books, Inc..
- Çarkoęlu, A., & Kalaycıoğlu, E. (2012). Türkiye’de aile, iř ve toplumsal cinsiyet. İstanbul Politikalar Merkezi, (Rapor).
- Dökmen, Y. Z. (2004) Toplumsal Cinsiyet Sosyal Psikolojik Açıklamalar, Sistem Yayıncılık, Ankara.
- Edwards, J. B., Richards. A. (2002) Relational teaching: A view of relational teaching in social work education, Journal of Teaching in Social Work 22 (1-2), 33-48.
- Erikson, E. H. (1959). Identity and the life cycle: Selected papers.
- Fırıncıoğlu, H. (2005). Adlerian odaklı grupla psikolojik danışmanın öğrencilerin sosyal yetkinlik beklenti düzeyleri üzerindeki etkisine yönelik deneysel bir çalışma. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Gable, S., Belsky, J., & Crnic, K. (1992). Marriage, parenting, and child development: Progress and prospects. Journal of Family Psychology, 5(3-4), 276.
- Geçtan, E. (1999). Psikodinamik psikiyatri ve normaldışı davranışlar. Metis Yayınları.
- Goldstein, E. G. (2009). The relationship between social work and psychoanalysis: The future impact of social workers. Clinical Social Work Journal, 37(1), 7-13.
- İnanç, B. Y., & Yerlikaya, E. (2009). Kişilik kuramları. Pegem A Akademi.
- Kayılı, D. Ş. (2016). Türkiye’de Sosyal Hizmetin Toplumsal Cinsiyeti. The Journal of Academic Social Science Studies, 135-142.
- Murdock, N. L. (2012). Psikolojik Danışma ve psikoterapi Kuramlar. F. Akkoyun (Çev. Edt.) Ankara: Nobel Yayınevi.
- Openshaw, L. (2008). Social work in schools: Principles and practice. Guilford Press.
- Özateř, Ö. S. (2007). Sosyal Hizmet Bakış Açısıyla Toplumsal Cinsiyet Ayrımcılığı Nedeniyle Temel Eęitimden Kopan Kız Çocukları Sorunu. Toplum ve Sosyal Hizmet, 18 (2), 77-88.
- Ryckman, R. M. (2004) Theories of Personality (8th ed.). Belmont, CA, US: Wadsworth/Thomson Learning.
- Yıldırım, N. (2008). Sosyal hizmete giriş. Sakarya Yayıncılık.
- Yıldırım, N., ve Yıldırım, K. (2008). Sosyal Hizmet Kuram ve Yaklaşımlar. Sakarya: Sakarya Yayıncılık.
- Yörükán, T. (2015). Sosyal Roller ve Kişilik – Alfred Adler. İř Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.